

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 5 Μαρτίου 2024
(OR. en)

7304/24

LIMITE

TRANS 129
RELEX 275

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	5 Μαρτίου 2024
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2024) 117 final
Θέμα:	Σύσταση για ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις σχετικά με τροποποιήσεις της συμφωνίας της 29ης Ιουνίου 2022 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ουκρανίας για τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2024) 117 final.

σνημμ.: COM(2024) 117 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.3.2024
COM(2024) 117 final

SENSITIVE*

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις σχετικά με τροποποιήσεις της συμφωνίας της 29ης Ιουνίου 2022 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ουκρανίας για τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές

*

Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

Η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να εγκρίνει την έναρξη διαπραγματεύσεων για τροποποιήσεις της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ουκρανίας για τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές που υπεγράφη στη Λυών στις 29 Ιουνίου 2022¹ (εφεξής «η συμφωνία»), συμπεριλαμβανομένης της συνέχισης της συμφωνίας, να ορίσει την Επιτροπή ως διαπραγματευτή της Ένωσης και να απευθύνει οδηγίες στον διαπραγματευτή και να ορίσει ειδική επιτροπή σε διαβούλευση με την οποία πρέπει να διεξαχθούν οι διαπραγματεύσεις.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1.1. Σύνοψη της συμφωνίας

Στόχος της συμφωνίας είναι η προσωρινή διευκόλυνση των οδικών εμπορευματικών μεταφορών μεταξύ και μέσω της Ουκρανίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη χορήγηση πρόσθετων δικαιωμάτων διέλευσης υπό καθεστώς διαμετακόμισης και μεταφοράς εμπορευμάτων μεταξύ της Ουκρανίας και της ΕΕ λόγω του παράνομου επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και των σημαντικών διαταραχών που προκαλεί για όλους τους τρόπους μεταφοράς στην Ουκρανία. Η συμφωνία περιλαμβάνει επίσης μέτρα για τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των εγγράφων οδηγού. Επί του παρόντος η εν λόγω συμφωνία εφαρμόζεται μέχρι τις 30 Ιουνίου 2024². Αντικαθιστά προσωρινά τα δικαιώματα πρόσβασης στην αγορά βάσει διμερών συμφωνιών στον τομέα των μεταφορών μεταξύ των κρατών μελών και της Ουκρανίας.

1.2. Επιπτώσεις της συμφωνίας

Όταν η Επιτροπή πρότεινε στο Συμβούλιο να παρατείνει τη συμφωνία τον Ιανουάριο του 2023, υπέβαλε στοιχεία που επιβεβαιώνουν ότι η συμφωνία συνέβαλε επιτυχώς στη διευκόλυνση των εξαγωγών ουκρανικών γεωργικών προϊόντων μέσω των λωρίδων αλληλεγγύης. Την περίοδο εκείνη, η Πρωτοβουλία για τα Σιτηρά στον Εύξεινο Πόντο εξακολουθούσε να ισχύει, αλλά θεωρήθηκε ότι η συμφωνία συμπλήρωνε τις εξαγωγές μέσω του Εύξεινου Πόντου και, ως εκ τούτου, συνέβαλλε στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια και στη συνέχιση της λειτουργίας της ουκρανικής οικονομίας, ακόμη και κατά τη διάρκεια του πολέμου. Έκτοτε, η Ρωσία αποσύρθηκε οριστικά από την Πρωτοβουλία για τα Σιτηρά στον Εύξεινο Πόντο. Εκτός από τις ουκρανικές εξαγωγές σιτηρών, η συμφωνία διευκολύνει τις εξαγωγές μη γεωργικών προϊόντων, ιδίως βιομηχανικών προϊόντων, τα οποία δεν μπορούσαν να εξαχθούν στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για τα Σιτηρά στον Εύξεινο Πόντο, και τα οποία εξακολουθούν να χρειάζονται οδούς εξαγωγών και εισαγωγών μέσω της ΕΕ, δεδομένου ότι ο διάδρομος του Εύξεινου Πόντου, που θεσπίστηκε μονομερώς από την Ουκρανία τον Αύγουστο του 2023, δεν είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις ευρύτερες ανάγκες

¹ EE L 179 της 6.7.2022, σ. 4.

² EE L 123 της 8.5.2023, σ. 36.

εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής στρατιωτικής και ανθρωπιστικής βοήθειας και καυσίμων, και εξακολουθεί να δέχεται ρωσικές επιθέσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, οι λωρίδες αλληλεγγύης —στις οποίες οι οδικές μεταφορές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, ιδίως μέσω των χερσαίων διαδρόμων με την Πολωνία, τη Σλοβακία, την Ουγγαρία και τη Ρουμανία— έχουν καταστεί σανίδα σωτηρίας για την Ουκρανία δεδομένου ότι καθιστούν δυνατές τις εξαγωγές γεωργικών προϊόντων, συμβάλλουν στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια, παραμένουν η κύρια επιλογή για την εξαγωγή άλλων ουκρανικών αγαθών (π.χ. σίδηρος, χάλυβας) και η πρωταρχική επιλογή που έχει η Ουκρανία για να εισάγει όλα τα αγαθά που έχει ανάγκη (συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων και της ανθρωπιστικής βοήθειας).

Μεταξύ Μαΐου 2022 και τέλους Ιανουαρίου 2024, οι λωρίδες αλληλεγγύης επέτρεψαν στην Ουκρανία να εξαγάγει περίπου 122 εκατ. τόνους εμπορευμάτων (68 εκατ. τόνους γεωργικών προϊόντων και περίπου 54 εκατ. τόνους μη γεωργικών προϊόντων) και να εισαγάγει περίπου 45 εκατ. τόνους εμπορευμάτων.

Η συνολική αξία του εμπορίου μέσω των λωρίδων αλληλεγγύης από τον Μάιο του 2022 εκτιμάται σε περίπου 139 δισ. EUR, εκ των οποίων περίπου 46 δισ. EUR αντιστοιχούν στις ουκρανικές εξαγωγές και περίπου 93 δισ. EUR στις ουκρανικές εισαγωγές.

Το 2023 η Ουκρανία εξήγαγε μέσω των λωρίδων αλληλεγγύης περίπου 40 εκατ. τόνους γεωργικών προϊόντων και περίπου 30 εκατ. τόνους μη γεωργικών προϊόντων, με συνολική αξία περίπου 24 δισ. EUR. Το 2023 η Ουκρανία εισήγαγε μέσω των λωρίδων αλληλεγγύης περίπου 27 εκατ. τόνους εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένων περίπου 3 εκατ. τόνους γεωργικών προϊόντων και περίπου 24 εκατ. τόνους μη γεωργικών προϊόντων, με συνολική αξία περίπου 53 δισ. EUR.

Οι οδικές μεταφορές είναι ζωτικής σημασίας για το εμπόριο μεταξύ της ΕΕ και της Ουκρανίας μέσω των λωρίδων αλληλεγγύης. Έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις πολύτιμες μη γεωργικές εισαγωγές, καθώς το 2023 σχεδόν το 50 % αυτού του τύπου εμπορευμάτων εισήχθη οδικώς στην Ουκρανία, ποσοστό που αντιπροσωπεύει πάνω από το 75 % των μη γεωργικών εισαγωγών σε όρους αξίας.

Τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Επιτροπή μετά την παράταση της συμφωνίας στις 16 Μαρτίου 2023 επιβεβαιώνουν ότι η συμφωνία εξακολουθεί να επιτελεί ουσιώδη λειτουργία για την οικονομία της Ουκρανίας και παραμένει ζωτικής σημασίας για τις εξαγωγές της ΕΕ προς την Ουκρανία.

- Όπως μετρήθηκε από τη Eurostat, ο όγκος των οδικών εξαγωγών της Ουκρανίας προς την ΕΕ αυξήθηκε σημαντικά μετά την έναρξη ισχύος της συμφωνίας, και συγκεκριμένα κατά περίπου δύο τρίτα όσον αφορά τον όγκο των μεταφερθέντων εμπορευμάτων και κατά περίπου ένα τρίτο σε όρους αξίας. Σε απόλυτες τιμές, περισσότεροι από 300 000 επιπλέον τόνοι εμπορευμάτων εξήχθησαν στην ΕΕ κάθε μήνα μετά τη συμφωνία (κατά μέσο όρο 873 000 τόνοι μηνιαίως την περίοδο από τον Ιούλιο του 2022 έως τον Σεπτέμβριο του 2023 έναντι 528 000 τόνων μηνιαίως την περίοδο πριν από τη συμφωνία από τον Ιανουάριο του 2020 έως τον Ιούνιο του 2022). Ταυτόχρονα, η αξία των μηνιαίων πρόσθετων εξαγωγών ανέρχεται σε περίπου 250 εκατ. EUR μηνιαίως (κατά μέσο όρο 953 εκατ. EUR έναντι 702 εκατ. EUR μηνιαίως πριν από τη συμφωνία).
- Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι η βελτιστοποίηση της χωρητικότητας του οδικού δικτύου υπήρξε καθοριστικής σημασίας για τη στήριξη εναλλακτικών διαδρόμων για την εξαγωγή σιτηρών και άλλων προϊόντων στην ΕΕ και σε τρίτες χώρες και για την παροχή βοήθειας στην ουκρανική οικονομία, δεδομένου ότι κατέστησε δυνατή την

αναγκαία μεταφορά εμπορευμάτων που χρειάζεται η χώρα, όταν έπαψαν να είναι διαθέσιμες οι παραδοσιακές οδοί μεταφοράς στην περιοχή εξαιτίας του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

- Οι ουκρανικές εισαγωγές από την ΕΕ αυξήθηκαν κατά παρόμοια ποσότητα με τις εξαγωγές σε όγκο, δηλαδή κατά περίπου 300 000 τόνους μηνιαίως (κατά μέσο όρο 810 000 τόνοι κατά την περίοδο που αναφέρεται ανωτέρω έναντι 509 000 τόνων μηνιαίως πριν από τη συμφωνία). Ωστόσο, οι ουκρανικές εισαγωγές έχουν αυξηθεί κατ' αξία σχεδόν τρεις φορές ταχύτερα από τις ουκρανικές εξαγωγές: πάνω από 700 εκατ. EUR μηνιαίως για τις ουκρανικές εισαγωγές (κατά μέσο όρο 2 430 εκατ. EUR έναντι 1 695 εκατ. EUR μηνιαίως πριν από τη συμφωνία) εξαγωγών ύψους 250 εκατ. EUR.
- Συνολικά, οι τρέχουσες εξαγωγές είναι περίπου 380 000 τόνοι και 900 εκατ. EUR υψηλότερες από τον μηνιαίο μέσο όρο πριν από την επικύρωση της συμφωνίας. Επομένως, η αξία των εμπορευμάτων της ΕΕ που μεταφέρονται οδικώς στην Ουκρανία εξακολουθεί να αυξάνεται σημαντικά αφότου άρχισε η εφαρμογή της συμφωνίας.
- Ως εκ τούτου, η συμφωνία συνέβαλε καθοριστικά στην αύξηση του εμπορικού ισοζυγίου της ΕΕ με την Ουκρανία κατά 500 εκατ. EUR μηνιαίως.
- Για τα περισσότερα κράτη μέλη αυτές οι θετικές τάσεις επιβεβαιώνονται σε εθνικό επίπεδο (και πάλι κατά τις ίδιες περιόδους που αναφέρονται ανωτέρω): ιδίως για τα κράτη μέλη που γειτνιάζουν με την Ουκρανία, οι επιπτώσεις υπήρξαν πολύ θετικές. Οι πολωνικές οδικές εξαγωγές προς την Ουκρανία αυξήθηκαν κατά 72 % μετά τη συμφωνία, ενώ οι οδικές εισαγωγές από την Ουκρανία αυξήθηκαν κατά 49 %. Οι σλοβακικές οδικές εξαγωγές προς την Ουκρανία αυξήθηκαν κατά 120 %, ενώ οι οδικές εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 46 %. Οι ρουμανικές οδικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 163 %, ενώ οι οδικές εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 72 %. Μόνο στην περίπτωση της Ουγγαρίας σημειώθηκε ελαφρά επιδείνωση του εμπορικού ισοζυγίου, καθώς οι οδικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά 1,5 % και οι οδικές εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 7 %.
- Η σημασία των οδικών μεταφορών φαίνεται επίσης από το γεγονός ότι το 80 % των εισαγωγών καυσίμων της Ουκρανίας από την ΕΕ μεταφέρθηκε οδικώς. Οι οδικές μεταφορές αντιστοιχούν επίσης περίπου στο 70 % των φαρμακευτικών προϊόντων που εισήχθησαν από την ΕΕ στην Ουκρανία, ενώ περίπου το 80 % όλων των εισαγωγών φαρμάκων στην Ουκρανία μεταφέρθηκε στην ΕΕ οδικώς.
- Δεδομένης της αποχώρησης της Ρωσίας από την Πρωτοβουλία για τα Σιτηρά στον Εύξεινο Πόντο και των συνεχιζόμενων προσπαθειών της Ρωσίας να καταστρέψει ή να απειλήσει τους λιμένες της ευρύτερης Οδησσού και του Δούναβη, οι χερσαίοι διάδρομοι παραμένουν απαραίτητοι, όχι μόνο για τα σιτηρά, αλλά κυρίως για όλα τα άλλα προϊόντα που έχει ανάγκη η Ουκρανία ή τις εξαγωγές.
- Από τον Αύγουστο του 2023, η Ουκρανία έχει δημιουργήσει θαλάσσιο διάδρομο στον Εύξεινο Πόντο για την εξαγωγή κυρίως σιτηρών. Ωστόσο, ο διάδρομος αυτός εξακολουθεί να δέχεται ρωσικές επιθέσεις. Η ικανότητα μεταφοράς μέσω του διαδρόμου αυτού εκτιμάται σε 30 εκατ. τόνους ετησίως, ενώ η ικανότητα μεταφοράς μέσω του Εύξεινου Πόντου πριν από τον πόλεμο ανερχόταν σε 150 εκατ. τόνους ετησίως. Ο διάδρομος αυτός, μολονότι αποτελεί πολύτιμο στοιχείο για την εξαγωγή σιτηρών, δεν μπορεί να αντικαταστήσει τις οδικές μεταφορές για όλα τα άλλα εμπορεύματα που δεν μπορούν να αποσταλούν μέσω του Εύξεινου Πόντου.

- Αρκετά κράτη μέλη (Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία) αναφέρουν αύξηση του αριθμού των ουκρανικών οχημάτων στο έδαφός τους. Στις περιπτώσεις αυτές, αναφέρθηκε απώλεια μεριδίου αγοράς στις δραστηριότητες των οδικών μεταφορέων των εν λόγω κρατών μελών με την Ουκρανία, ενώ ορισμένοι μεταφορείς ισχυρίζονται ότι αυτό οφείλεται στο χαμηλότερο κόστος λειτουργίας των Ουκρανών μεταφορέων. Ωστόσο, οι οδικές μεταφορές από και προς την Ουκρανία αντιπροσωπεύουν κατά μέσο όρο μόνο ένα μικρό ποσοστό των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των μεταφορέων της ΕΕ. Ως εκ τούτου, ο αντίκτυπος στην αγορά μπορεί βέβαια να γίνει αισθητός σε τοπικό επίπεδο, όμως δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η συμφωνία έχει προκαλέσει σημαντική στρέβλωση στις αγορές οδικών μεταφορών των κρατών μελών και της Ένωσης.

1.3. Ανάγκες για τροποποιήσεις της συμφωνίας.

Παρόλο που η συμφωνία είναι ουσιαστικής σημασίας για την Ουκρανία και οι επιπτώσεις της είναι πολύ θετικές για την ΕΕ, τους τελευταίους μήνες ορισμένα κράτη μέλη εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με την εφαρμογή της συμφωνίας και τον πιθανό αντίκτυπό της σε τοπικό επίπεδο στον τομέα των οδικών μεταφορών. Οι ανησυχίες αυτές συζητήθηκαν στη συνεδρίαση της μεικτής επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2023, κατά την οποία συνήχθη το συμπέρασμα ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι υποκείμενοι όροι που δικαιολογούν τη συμφωνία. Ωστόσο, τα μέρη επισήμαναν ορισμένα ζητήματα που προέκυψαν από την εφαρμογή και την εκτέλεση της συμφωνίας.

Τα ζητήματα αυτά αφορούν, κατ' αρχάς, πιθανές δυσκολίες επιβολής από τις αρχές ελέγχου των μερών. Για παράδειγμα, δεδομένου ότι οι άδειες έχουν ψηφιοποιηθεί πλήρως στην Ουκρανία και ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν πρόσβαση στις ουκρανικές βάσεις δεδομένων, ενδέχεται να μην είναι πάντα εύκολο να διασφαλιστεί καθ' οδόν ότι το υπό έλεγχο ουκρανικό φορτηγό ανήκει σε οδικό μεταφορέα δεόντως εξουσιοδοτημένο να εκτελεί διεθνείς μεταφορές. Ομοίως, ενδέχεται να είναι δύσκολο εκ πρώτης όψεως να γίνει διάκριση μεταξύ των μεταφορών που εκτελούνται στο πλαίσιο της συμφωνίας και εκείνων που εκτελούνται στο πλαίσιο άλλων διεθνών μέσων οδικών μεταφορών, όπως η σύμβαση ECMT. Τέλος, όσον αφορά τις διαδρομές χωρίς φορτίο, θα προσφέρει ασφάλεια δικαίου για τους οδικούς μεταφορείς εμπορευμάτων και θα διευκολύνει τον καθ' οδόν έλεγχο εάν ο οδηγός φέρει ειδικά έγγραφα που πιστοποιούν ότι πραγματοποιείται μετακίνηση χωρίς φορτίο στο πλαίσιο διαμετακόμισης ή διμερούς μεταφοράς, όπως απαιτείται για τις μετακινήσεις χωρίς φορτίο που εκτελούνται στο πλαίσιο της συμφωνίας.

Άλλα ζητήματα που επισημάνθηκαν αφορούν την ενίσχυση της εφαρμογής της συμφωνίας. Αφορούν ιδίως τη συμμόρφωση των οδικών εμπορευματικών μεταφορέων με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τις πράξεις που επιτρέπονται βάσει της συμφωνίας, την απάτη ή την πλαστογράφηση εγγράφων οδηγού και τις επανειλημμένες και διαρκείς σοβαρές τροχαίες παραβάσεις σχετικές με την οδική ασφάλεια. Αφορούν επίσης τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη ενημερώνονται από τις ουκρανικές αρχές για την παράταση της περιόδου ισχύος των εγγράφων του οδηγού.

Ως εκ τούτου, απαιτούνται περιορισμένες αλλαγές στη συμφωνία για να διευκολυνθεί η επιβολή της και να ενισχυθεί η εφαρμογή της.

Ορισμένα κράτη μέλη έθιξαν επίσης τον πιθανό αντίκτυπο της συμφωνίας στον τομέα των οδικών μεταφορών κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου της 4ης Δεκεμβρίου 2023 και στο

πλαίσιο της προετοιμασίας της, καθώς και στη μεικτή επιτροπή της 18ης Δεκεμβρίου 2023. Οι ανησυχίες αυτές κατέδειξαν την ανάγκη για καλύτερη συνεργασία, καθώς και για ανταλλαγή δεδομένων και πληροφοριών μεταξύ των μερών προκειμένου να βελτιωθεί η αξιολόγηση της λειτουργίας της συμφωνίας. Ορισμένα κράτη μέλη που συνορεύουν με την Ουκρανία και ορισμένες ενώσεις μεταφορέων εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με τον αντίκτυπο της συμφωνίας σε ορισμένα τμήματα των εθνικών αγορών εμπορευματικών μεταφορών τα οποία έχουν ήδη πληγεί σοβαρά από τον πόλεμο στην Ουκρανία και, κατά συνέπεια, από τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν στη Ρωσία και τη Λευκορωσία και τα αμοιβαία μέτρα που έλαβαν οι δύο αυτές χώρες.

Ως εκ τούτου, προτείνεται επίσης να εισαχθεί νέα ρήτρα διασφάλισης σε περίπτωση σοβαρής διαταραχής της εθνικής αγοράς οδικών μεταφορών σε μια δεδομένη γεωγραφική περιοχή ενός από τα μέρη η οποία μπορεί να οφείλεται στη συμφωνία και να επιτραπεί στη μεικτή επιτροπή να αποφασίζει, σε εξαιρετικές περιστάσεις, την αναστολή της συμφωνίας.

Ταυτόχρονα, και λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες τροποποιήσεις που πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης, είναι αναγκαίο να παραταθεί η συμφωνία³ για τους ακόλουθους λόγους:

- Πρώτον, η παρακολούθηση της συμφωνίας κατέδειξε ότι έχει διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στο πλαίσιο των λωρίδων αλληλεγγύης, παρέχοντας σανίδα σωτηρίας στην ουκρανική οικονομία και συμβάλλοντας επίσης στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια, δεδομένου του ρωσικού αποκλεισμού των λιμένων της Ουκρανίας στον Εύξεινο Πόντο. Παρόλο που τον Ιούλιο του 2023 η Ρωσία έθεσε τέλος στην πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών για τα σιτηρά στον Εύξεινο Πόντο, η Ουκρανία κατόρθωσε να δημιουργήσει διάδρομο στον Εύξεινο Πόντο κυρίως για εξαγωγές σιτηρών. Ωστόσο, καίτοι η ικανότητα μεταφοράς μέσω του νέου διαδρόμου είναι σημαντική, αυτός παραμένει εκτεθειμένος σε επιθέσεις από τη Ρωσία. Ως εκ τούτου, οι λωρίδες αλληλεγγύης, συμπεριλαμβανομένων των οδών οδικών μεταφορών μέσω της ΕΕ, παραμένουν απαραίτητες για τις ουκρανικές εξαγωγές και εισαγωγές.
- Δεύτερον, η συμφωνία διευκόλυνε τις εξαγωγές ουκρανικών μη γεωργικών προϊόντων, τα οποία δεν είναι δυνατόν να μεταφερθούν μέσω του ουκρανικού διαδρόμου του Εύξεινου Πόντου.
- Τρίτον, η συμφωνία υπήρξε επίσης καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της πρόσβασης της Ουκρανίας στις εισαγωγές που χρειάζεται, συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων και της ανθρωπιστικής βοήθειας. Στο πλαίσιο αυτό, διευκόλυνε τις εξαγωγές της ΕΕ προς την Ουκρανία και, ως εκ τούτου, εξακολουθεί να παρέχει οφέλη στην ΕΕ.
- Τέταρτον, οι οδικές μεταφορές από και προς την Ουκρανία αντιπροσωπεύουν κατά μέσο όρο μόνο ένα μικρό ποσοστό των δραστηριοτήτων των μεταφορέων της ΕΕ. Ως εκ τούτου, ο αντίκτυπος στην αγορά μπορεί μεν να γίνει αισθητός σε τοπικό επίπεδο, γεγονός που απαιτεί στενότερη παρακολούθηση (βλ. τμήμα 2.4 ανωτέρω), όμως δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η συμφωνία έχει προκαλέσει

³ Το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 5 της συμφωνίας επιτρέπει στη μεικτή επιτροπή που συστάθηκε με τη συμφωνία να παρατείνει τη συμφωνία. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι τροποποιήσεις που αποσκοπούν στην ενίσχυση της εφαρμογής της συμφωνίας και στην εισαγωγή νέας ρήτρας διασφάλισης δεν μπορούν να αποφασιστούν από τη μεικτή επιτροπή, η Επιτροπή, για λόγους διαδικαστικής οικονομίας, ζητεί επίσης την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου για τη διαπραγμάτευση της παράτασης της συμφωνίας.

σημαντική στρέβλωση της συνολικής αγοράς οδικών μεταφορών της ΕΕ. Ως εκ τούτου, εξακολουθεί να ισχύει η δήλωση ότι η συμφωνία δεν δημιουργεί ανταγωνιστική απειλή για τους μεταφορείς της ΕΕ. Η κατάσταση αυτή δεν είναι πιθανό να αλλάξει κατά τη διάρκεια της περιόδου για την οποία προτείνεται η παράταση.

Η συνέχιση της συμφωνίας επί τουλάχιστον δεκαοκτώ μήνες είναι αναγκαία, διότι εξακολουθούν να συντρέχουν, πιθανώς μάλιστα για αρκετό διάστημα ακόμα, οι συνθήκες που δικαιολογούν τη σύναψη της αρχικής συμφωνίας. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας δεν έχει σταματήσει και οι περισσότεροι παρατηρητές δεν διαβλέπουν κανένα τέλος σε αυτή την επίθεση στο εγγύς μέλλον.

Για τους λόγους αυτούς, η συμφωνία θα πρέπει να τροποποιηθεί με τα ακόλουθα στοιχεία:

- Συνέχιση της συμφωνίας
- Κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που εντοπίστηκαν κατά την εφαρμογή της συμφωνίας
- Ρήτρα που παρέχει και στα δύο μέρη τη δυνατότητα να αναστείλουν πλήρως ή εν μέρει τη συμφωνία ή να λάβουν άλλα μέτρα διασφάλισης στο πλαίσιο της σε μια γεωγραφική περιοχή επί περίοδο που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες σε περίπτωση σοβαρής διαταραχής της αγοράς οδικών μεταφορών στην εν λόγω γεωγραφική περιοχή. Κάθε μέτρο βάσει της παρούσας ρήτρας θα κοινοποιείται στο άλλο μέρος της συμφωνίας από την Επιτροπή εξ ονόματος της Ένωσης. Η αναστολή της συμφωνίας θα βασίζεται σε απόφαση του Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους
- Ρήτρα με την οποία επεκτείνονται οι εξουσίες της μεικτής επιτροπής με πρόβλεψη της δυνατότητας να λάβει απόφαση για προσωρινή αναστολή της συμφωνίας, εάν υπάρχουν βάσιμες και σαφείς αποδείξεις ότι οι στόχοι της συμφωνίας προδήλως δεν επιτυγχάνονται πλέον και
- Σύσταση ειδικής ομάδας εργασίας ad hoc για την παρακολούθηση της εφαρμογής των εν λόγω μέτρων και τη διευκόλυνση της πρακτικής εφαρμογής της συμφωνίας και της συμμόρφωσης με τους κανόνες που ορίζονται στο άρθρο 9 του εσωτερικού κανονισμού της μεικτής επιτροπής⁴ για την παρακολούθηση της συμφωνίας.

3. ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Οι προς διαπραγμάτευση τροποποιήσεις δεν θα αλλάξουν τα βασικά χαρακτηριστικά της συμφωνίας, τα οποία θα εξακολουθήσουν να συνάδουν πλήρως με την τρέχουσα πολιτική εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ με την Ουκρανία. Θα παραμείνει επίσης πλήρως ευθυγραμμισμένη με τη συμφωνία σύνδεσης που υπεγράφη στις 27 Ιουνίου 2014 μεταξύ της Ένωσης και της Ουκρανίας.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

⁴ ΕΕ L 123 της 8.5.2023, σ. 32.

- **Νομική βάση**

Η διαδικαστική νομική βάση απόφασης που επιτρέπει την έναρξη διαπραγματεύσεων συμφωνίας –συμπεριλαμβανομένης συμφωνίας που τροποποιεί υφισταμένη συμφωνία– μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας και την αποστολή οδηγιών προς τον διαπραγματευτή είναι το άρθρο 218 παράγραφοι 3 και 4 της ΣΛΕΕ.

- **Αρμοδιότητα της Ένωσης**

Το άρθρο 216 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ορίζει τα εξής:

«Η Ένωση μπορεί να συνάπτει συμφωνία με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς όταν το προβλέπουν οι Συνθήκες ή όταν η σύναψη συμφωνίας είναι αναγκαία για την επίτευξη, στο πλαίσιο των πολιτικών της Ένωσης, ενός εκ των στόχων που καθορίζονται από τις Συνθήκες, ή προβλέπεται σε νομικά δεσμευτική πράξη της Ένωσης ή ακόμη ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους.»

Η συμφωνία συνήφθη με σκοπό την επίτευξη, στο πλαίσιο των πολιτικών της Ένωσης, ενός από τους στόχους που αναφέρονται στις Συνθήκες, δηλαδή την εφαρμογή της πολιτικής μεταφορών της Ένωσης στον τομέα των χερσαίων μεταφορών, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά σε σχέση με τις διεθνείς οδικές εμπορευματικές μεταφορές μεταξύ της Ένωσης και της Ουκρανίας. Η σύναψή της προβλεπόταν στο άρθρο 136 της συμφωνίας σύνδεσης με την Ουκρανία.

Η πρόταση αφορά, αφενός, την έναρξη διαπραγματεύσεων με σκοπό την τροποποίηση της συμφωνίας, ώστε να καταστεί δυνατή η συνέχισή της, διασφαλίζοντας παράλληλα καλύτερη, δικαιότερη και πιο ελεγχόμενη εφαρμογή των βασικών διατάξεών της και, αφετέρου, τη διευκόλυνση της επιβολής τους στο έδαφος κάθε μέρους.

Οι τροποποιήσεις που πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης αφορούν τη συνέχιση της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειάς της, και τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που εντοπίστηκαν κατά την εφαρμογή της συμφωνίας.

Δεν επηρεάζουν το πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας, συνάδουν με τους στόχους πολιτικής που επιδιώκει η συμφωνία και δεν μεταβάλλουν την αρμοδιότητα της Ένωσης σε σχέση με αυτήν.

Η συμφωνία συνήφθη από την Ένωση και την Ουκρανία.

Ως εκ τούτου, η Ένωση έχει αρμοδιότητα να συνάψει διεθνή συμφωνία για την τροποποίηση της υφιστάμενης συμφωνίας με την Ουκρανία για τις οδικές μεταφορές.

- **Υποχρέωση διαβούλευσης της Επιτροπής**

Λαμβανομένης υπόψη της απόφασης του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 2015 στην υπόθεση C-425/13⁵, με την οποία διευκρινίζονται οι ρόλοι των διαφόρων θεσμικών οργάνων για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 218 παράγραφοι 2 και 4 της ΣΛΕΕ σύμφωνα με τις αρχές της θεσμικής ισορροπίας και της αμοιβαίας καλόπιστης συνεργασίας που ορίζονται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 της ΣΕΕ, είναι αναγκαίο να αποτυπωθούν οι εν λόγω διευκρινίσεις.

Είναι σκόπιμο η Επιτροπή να παράσχει στο Συμβούλιο και στην ειδική επιτροπή που αυτό ορίζει όλα τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου το Συμβούλιο και η επιτροπή αυτή να

⁵ ECLI:EU:C:2015:483.

παρακολουθήσουν την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων, όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι αναγγελθείσες κατευθυντήριες γραμμές και οι προβληθείσες θέσεις των άλλων μερών καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Η Επιτροπή ενημερώνει γραπτώς το Συμβούλιο και την ειδική επιτροπή που αυτό έχει ορίσει σχετικά με την έκβαση των διαπραγματεύσεων, κατά τρόπο ώστε το Συμβούλιο να είναι σε θέση να ασκήσει πλήρως τα θεσμικά προνόμιά του.

Για να συμμορφωθεί με την υποχρέωση τήρησης της θεσμικής ισορροπίας που προβλέπεται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 της ΣΕΕ και με την υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 218 παράγραφος 10 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή θα τηρεί στον ίδιο βαθμό ενήμερο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

- **Αναλογικότητα**

Η σύσταση είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας για τους ακόλουθους λόγους:

Οι προς διαπραγμάτευση τροποποιήσεις δεν τροποποιούν το πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας και περιορίζονται στα μέτρα που απαιτούνται για τη διασφάλιση της δίκαιης και πιο ελεγχόμενης εφαρμογής της. Η παράταση είναι περιορισμένη χρονικά και εύλογης διάρκειας.

Η πρόσθετη διοικητική ή οικονομική επιβάρυνση που ενδέχεται να συνεπάγονται οι τροποποιήσεις περιορίζεται αυστηρά σε ό,τι είναι αναγκαίο για την παρακολούθηση της εφαρμογής της συμφωνίας και εξισορροπείται από τη συνέχιση της συμφωνίας που καθιστούν δυνατή και τη μείωση του διοικητικού φόρτου, τόσο για τον κλάδο όσο και για τα κράτη μέλη.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η σύσταση δεν έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

6. ΆΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται σε διαβούλευση με ειδική επιτροπή.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της σύστασης**

Οι επιμέρους διατάξεις παρατίθενται στο παράρτημα της σύστασης για απόφαση του Συμβουλίου.

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις σχετικά με τροποποιήσεις της συμφωνίας της 29ης Ιουνίου 2022 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ουκρανίας για τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 218 παράγραφοι 3 και 4,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία της 29ης Ιουνίου 2022 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ουκρανίας για τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές⁶ (στο εξής: συμφωνία),

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Θα πρέπει να αρχίσουν διαπραγματεύσεις με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας για την τροποποίηση της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειάς της.
- (2) Η Επιτροπή θα πρέπει να οριστεί ως διαπραγματευτής.
- (3) Οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να διεξαχθούν από την Επιτροπή σε διαβούλευση με [το όνομα της ειδικής επιτροπής θα προστεθεί από το Συμβούλιο] και σύμφωνα με τους αντίστοιχους ρόλους των θεσμικών οργάνων που ορίζονται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 218 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ερμηνεύονται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να διαπραγματευθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, τροποποιήσεις της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειάς της.

Άρθρο 2

Οι οδηγίες διαπραγμάτευσης παρατίθενται στο παράρτημα.

Άρθρο 3

Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται σε διαβούλευση με την [η ονομασία της ειδικής επιτροπής εισάγεται από το Συμβούλιο].

⁶ ΕΕ L 179 της 6.7.2022, σ. 4.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

